

ASSESSMENT OF PRESCHOOL CHILDREN’S DEVELOPMENT

Ana-Maria DUDĂU
PhD Associate Professor

“Constantin Brâncuși” University of Târgu-Jiu

Abstract: AS A REGULATOR OF THE PROCESS, ASSESSMENT IS INDISPENSABLE TO BOTH TEACHING AND LEARNING—INDEED, IT IS INTRINSIC TO THEM. THROUGH ASSESSMENT, THE TEACHER MONITORS HOW STUDENTS OR PRESCHOOLERS LEARN, HELPS THEM BECOME AWARE OF THEIR SUCCESSES AND FAILURES AND IMPROVE THEIR PERFORMANCE AND EFFORTS, EVALUATES THEIR OWN ACTIVITY, AND FORMS VALUE JUDGMENTS REGARDING THEMSELVES AS EDUCATORS, THE QUALITY OF LESSONS, AND THE SUCCESS OR OF FAILURE OF THE STRATEGIES EMPLOYED

Keywords: ASSESSMENT, COMMUNICATION, LEARNING, CHILD DEVELOPMENT.

Contact details of the author(s): dudaumarcela@yahoo.com

Evaluarea, în calitate de reglator al procesului, este indispensabilă atât predării, cât și învățării, mai mult, aceasta fiind intrinsecă. Prin evaluare, cadrul didactic urmărește cum învață elevii / preșcolarii, îi ajută să conștientizeze propriile succese sau eșecuri, să-și amelioreze performanțele și eforturile, își evaluează propria sa activitate, elaborează judecăți de valoare despre el însuși, ca educator, despre calitatea lecțiilor, reușita sau nereușita unor strategii utilizate.

În ultimele două decenii, în țările cu un învățământ dezvoltat, problemele evaluării activității de învățământ constituie obiectul unor preocupări tot mai atente și insistente. În acest scop, sunt create centre de cercetări, institute, laboratoare, a căror activitate vizează realizarea unui grad mai mare de obiectivitate a evaluării, cu scopul de a asigura o cunoaștere cât mai exactă și mai complexă posibil a nivelului atins în pregătirea elevilor și perfecționarea continuă a procesului pedagogic.

De asemenea, se înregistrează un progres în desfășurarea acțiunilor de măsurare și apreciere, marcat printr-o mare varietate a mijloacelor folosite și prin creșterea calității instrumentelor de măsurare.

Odată cu acestea, se poate constata un interes crescând pentru perfecționarea mijloacelor și tehnicilor prin care sunt evaluate nu numai cunoștințele elevilor, ci și aptitudinile lor creatoare, atitudinile, conduita, întreaga lor personalitate, deci extinderea acțiunii de evaluare și asupra aspectelor educative ale activității școlare. Se relevă în această orientare

concepția dominantă a legăturii strânse dintre instrucție și sarcinile formative ale învățământului. În țara noastră se înregistrează o autentică efervescență a cercetării consacrate acestor probleme, ale căror rezultate reprezintă conținutul a numeroase studii apărute. Cel mai important aspect al restructurării a fost trecerea de la evaluarea cantitativă la evaluarea calitativă, ce presupune utilizarea unui sistem de evaluare cu calificative bazate pe descriptorii de performanță, elaborați în concordanță cu standardele curriculare de performanță prevăzute pentru ciclurile de învățământ.

În concluzie, în orice program educațional, evaluarea reprezintă o componentă esențială, aflată în interacțiune cu alte procese, cum sunt: planificarea, organizarea, conducerea activității, vizând relevarea posibilităților de perfecționare a programului. Ea este parte integrantă a acțiunii pedagogice și nu un proces complementar. Ca urmare, întreaga teorie asupra problemelor pe care le antrenează activitatea de evaluare a randamentului școlar se înscrie ca sistem de idei și tehnici, în teoria generală a educației.

Evaluarea, însă, nu vizează doar preșcolarul, ci și educatoarea. Pentru educatoare, aceasta reprezintă un feedback asupra eficienței activității didactice desfășurate; îi arată cât de eficient își dozează materialul, cât de bine comunică cu preșcolarii, cât de utile au fost metodele folosite în timpul predării.

Astfel, prin intermediul evaluării, educatoarea poate afla ce au acumulat preșcolarii, ce lacune există în pregătirea acestora, care sunt posibilitățile și ritmurile proprii de învățare, interesele copiilor.

În ceea ce îl privește pe copil, scopul principal al evaluării este de a supraveghea și determina tendințele acestuia de învățare, ajutându-l să-și cunoască și să-și dezvolte aptitudinile, formându-i deprinderi de muncă independentă.

În teoria și practica educațională se disting diferite forme, tipuri și strategii de evaluare, în funcție de anumite criterii. Evaluarea include trei operații principale: Măsurarea, Aprecierea, Decizia. Trebuie avut în vedere faptul că măsurarea și aprecierea sunt două procese complementare pe care educatoarea trebuie să le armonizeze.

Aprecierea rezultatelor preșcolarilor se poate realiza în funcție de anumite criterii: obiectivele stabilite la începutul programului educativ, obiective raportate la cerințele programei, prin raportare la grup, la nivelul atins de populația preșcolară evaluată, progresul sau regresul înregistrat față de ultima evaluare, nivelul anterior de pregătire, potențialul psihologic și social al copilului.

A treia operație, decizia, se exprimă prin concluziile desprinse în urma interpretării / aprecierii datelor și prin măsurile introduse de educatoare pentru îmbunătățirea activității în etapa următoare a procesului educativ.

În concluzie, procesele evaluative susțin și stimulează activitatea de predare – învățare, evaluarea fiind concepută ca o cale de perfecționare continuă a activității formativ – educative desfășurată în grădiniță.

Evaluarea reprezintă activitatea prin care sunt prelucrate și interpretate informațiile ce privesc starea și funcționarea unui sistem a rezultatelor ce se vor obține. Evaluarea în grădiniță reprezintă procesul complex, integrat, funcțional și structural pentru demersul educațional în ansamblul său. Personalitatea preșcolarului se construiește stadial fiind în devenire. Componentele structurale ale evaluării, la nivelul grădiniței, au trăsături proprii, derivate din finalitățile învățământului preșcolar.

Toți preșcolarii vor fi evaluați de grădiniță, unde se vor stabili progresele recuperatorii sau de progres, după caz. Evaluările au rolul de a viza dezvoltarea integrală a personalității

preșcolarilor. Vârsta preșcolarilor nu poate permite evaluări cu un diagnostic precis, aceasta permite doar prognoze pe termen scurt.

La nivel de macrosistem, prin evaluare se poate măsura și aprecia eficiența sistemului de învățământ, iar la nivel de microsistem, evaluarea are scopul de a recunoaște randamentul școlar, mai exact raportul dintre performanțele realizate și demonstrate de preșcolari, cât și performanțele anticipate și proiectate de educatoare.

În ultimele decenii, putem spune că aceasta a devenit o parte integrată a procesului didactic, discutându-se despre evaluarea formativă, evaluarea ce cuprinde mijlocul de formare a preșcolarului, aceasta integrându-se constant și operativ pe parcursul procesului instructiv.

Evaluarea se alătură în diferite forme cu întregul proces educativ. Cadrul didactic trebuie să înregistreze tot timpul progresele pe care le realizează preșcolarii în procesul de învățare. Din acest motiv evaluarea este gândită ca un instrument pentru îndreptarea activității la clasă, nu ca „probă” a ceea ce cunosc sau nu știu să facă preșcolarii la un moment dat.

Evaluarea reprezintă actul didactic multilateral, integrat procesului de învățământ, care urmărește măsurarea cantității noțiunilor dobândite, valoarea performanțelor și eficiența acestora, ce oferă soluții de perfecționare a actului didactic. Evaluarea trebuie concepută ca o cale de perfecționare, ce presupune o strategie completă pentru formarea preșcolarului. (Voiculescu, E, *Pedagogie preșcolară*, Editura Aramis, 2001). În opinia lui Ausubel, evaluarea este punctul final într-o succesiune de evenimente, care cuprinde următorii pași:

- Stabilirea scopurilor pedagogice, prin prisma comportamentului dezirabil al elevilor,
- Proiectarea și executarea programului de realizare a scopurilor propuse,
- Măsurarea rezultatelor aplicării programei, - Evaluarea rezultatelor.

A evalua înseamnă a determina măsura în care obiectivele propuse au fost atinse, eficiența metodelor de predare – învățare; pe baza informațiilor obținute activitatea fiind ameliorată la timp. Evaluarea, însă, nu vizează doar preșcolarul, ci și educatoarea. Pentru educatoare, aceasta reprezintă un feedback asupra eficienței activității didactice desfășurate; îi arată cât de eficient își dozează materialul, cât de bine comunică cu preșcolarii, cât de utile au fost metodele folosite în timpul predării.

Deși toate cadrele didactice se încred în onestitatea lor în ceea ce privește evaluarea, după cum observa G de Landsheere (1975), un profesor trebuie mereu să știe ce succes a avut actul didactic pe care îl organizează.

Astfel, prin intermediul evaluării, educatoarea poate afla ce au acumulat preșcolarii, ce lacune există în pregătirea acestora, care sunt posibilitățile și ritmurile proprii de învățare, interesele copiilor.

În ceea ce îl privește pe copil, scopul principal al evaluării este de a supraveghea și determina tendințele acestuia de învățare, ajutându-l să-și cunoască și să-și dezvolte aptitudinile, formându-i deprinderi de muncă independentă.

Sintetizând aceste note definitorii, prof. I. T. Radu definește evaluarea ca fiind : „procesul menit să măsoare și să aprecieze valoarea rezultatelor sistemului de educație sau a unei părți a acestuia, eficacitatea resurselor, a condițiilor și a operațiilor folosite în desfășurarea activităților, prin compararea rezultatelor cu obiectivele propuse, în vederea luării deciziilor privind ameliorarea în etapele următoare.” (I. T. Radu, 1981, p. 90). În concluzie, evaluarea nu realizează doar o simplă constatare a rezultatelor, ci și analizează procesul care le-a produs.

Operațiile evaluării

R. W. Tyler apreciază că procesul evaluării, indiferent de forma pe care o îmbracă, parcurge anumite etape (Nicola, 1994, p. 332):

1. definirea și cunoașterea prealabilă a obiectivelor procesului de învățământ,
2. crearea situațiilor de învățare pentru a permite elevilor să realizeze comportamentul pe care îl presupun aceste obiective,
3. desfășurarea procesului de înregistrare și măsurare,
4. evaluarea și analiza datelor culese,
5. concluzii și aprecieri diagnostice pe baza datelor obținute.

Evaluarea include trei operații principale: Măsurarea, Aprecierea și Decizia.

Măsurarea constă în aplicarea unor tehnici sau probe prin care educatoarea cunoaște rezultatele actului educațional. Măsurarea este primul pas în evaluare, aceasta fiind înțeleasă ca o operație prin care lucrurile sunt observate și diferențiate. Exactitatea acesteia depinde de calitatea instrumentelor utilizate și de modul în care educatoarea le îmbină. Procedeele de măsurare furnizează atât date cantitative, cât și calitative asupra performanțelor preșcolarilor.

Aprecierea presupune emiterea unor judecăți de valoare asupra rezultatelor obținute în urma măsurării. Aceste date / rezultate se raportează la un sistem de referință, la un sistem de valori sau criterii. Calitatea unei aprecieri este dependentă de experiența și de trăsăturile personalității evaluatorului.

Trebuie avut în vedere faptul că măsurarea și aprecierea sunt două procese complementare pe care educatoarea trebuie să le armonizeze. Aprecierea rezultatelor preșcolarilor se poate realiza în funcție de anumite criterii: obiectivele stabilite la începutul programului educativ, obiective raportate la cerințele programei, prin raportare la grup, la nivelul atins de populația preșcolară evaluată, progresul sau regresul înregistrat față de ultima evaluare, nivelul anterior de pregătire, potențialul psihologic și social al copilului.

A treia operație, decizia, se exprimă prin concluziile desprinse în urma interpretării / aprecierii datelor și prin măsurile introduse de educatoare pentru îmbunătățirea activității în etapa următoare a procesului educativ.

În concluzie, procesele evaluative susțin și stimulează activitatea de predare – învățare, evaluarea fiind concepută ca o cale de perfecționare continuă a activității formativ – educative desfășurată în grădiniță. Cunoașterea rezultatelor obținute și aprecierea obiectivă a acestora permit evaluării să orienteze și să corecteze procesele educative. Reglarea procesului didactic nu presupune, deci, numai cunoașterea rezultatelor, ci și explicarea acestora și predicția rezultatelor probabile în secvențele următoare ale activității.

Funcțiile evaluării

Analiza relațiilor dintre evaluarea rezultatelor preșcolarilor și activitatea de predare-învățare evidențiază funcțiile evaluării.

Unele din aceste funcții au caracter general, altele sunt specifice și decurg din particularitățile domeniului în care se realizează evaluarea.

Funcțiile generale ale evaluării sunt următoarele:

- constataativă
- diagnostică
- prognostică

Funcția constataativă se referă la cunoașterea, constatarea stării fenomenului, a activității și rezultatelor obținute. Funcția diagnostică are rolul de a explica o situație existentă și care sunt factorii care au determinat-o. Această funcție constă în aprecieri, în urma datelor pe care le-am obținut în procesul de observare, depistarea și explicarea cauzelor psihologice ce stau la baza diverselor reacții cognitive și afective. O modalitate ce stă la îndemâna educatoarelor pentru înțelegerea acestor determinări, este abordarea preșcolarului ca întreg, integrându-l pe acesta în complexul de factori, care îi influențează existența și interpretarea datelor privind manifestările psihice. Această funcție mai poate permite stabilirea cauzelor care au condus la o slabă pregătire și la o eficiență scăzută a acțiunilor educative. Funcția prognostică presupune deciziile de ameliorare care sunt adoptate pentru desfășurarea activității în etapa următoare.

Fiecare din aceste funcții se presupun reciproc și se corelează cu operațiile pe care le implică evaluarea, răspunzând la întrebările: „Ce este?”, „Cum se explică și din ce cauză?” și „Cum se explică starea lui viitoare?”.

În ceea ce privește funcțiile specifice evaluării, acestea privesc, pe de o parte, cadrul didactic, pe de altă parte, elevul / preșcolarul.

Din perspectiva preșcolarului evaluarea îndeplinește următoarele funcții:

- de informare,
- motivațională,
- de selecție,
- de reglare și autoreglare, - de certificare.

Funcția de informare se realizează prin înștiințarea copiilor în legătură cu propriile rezultate. Preșcolarilor li se oferă posibilitatea de a cunoaște în ce măsură au îndeplinit sarcinile activităților, precum și gradul de atingere a obiectivelor propuse.

Funcția motivațională se realizează prin stimularea activității de învățare. Evaluarea îi determină pe preșcolari să se situeze la un anumit nivel, în concordanță cu nivelul solicitărilor. Verificarea ritmică îl face pe copil să învețe cu regularitate – „Ar fi cu totul nerealist să ne așteptăm ca elevii să învețe cu regularitate, sistematic și conștiincios în absența unor examinări periodice”,

Evaluarea reprezintă actul didactic complex, integrat procesului de învățământ, ce urmărește măsurarea cantității cunoștințelor dobândite, valoarea, performanțele și eficiența acestora la un moment dat, oferind soluții de perfecționare a actului didactic.

A evalua înseamnă a determina măsura în care obiectivele propuse au fost atinse, eficiența metodelor de predare – învățare; pe baza informațiilor obținute activitatea fiind ameliorată.

REFERINȚE

- Bocoș, M., *Teoria și practica instruirii și evaluării*, (2003), Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca;
Barna A., Antohe G., (2003), *Cercetarea pedagogică*, Editura Istru, Galați;
Cerghit Ioan, (2006), *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași;
Dumitru Valeriu, (2005), *Evaluarea în procesul instructiv-educativ*, Editura Pedagogică București;
Enache M., Munteanu M., (1998), *Jocuri didactice*, Editura Porto-Franco Galați;
Lieury A., (1996), *Manual de psihologie generală*, (trad.), Editura Antet, București ; Lovinescu A., (2007), *Jocuri mici pentru pitici*, Editura Aramis, București.